

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' ויגש ז' טבת תשס"ד

החברותא בשאון פנימי לחברים גליון מס 217

פנינים יקרים

ויגש אליו יהודה (פ"ה, י"ח) בב"ר הגשה לתפלה, על דרך רמז בדרכי העבודה אולי יש לומר הרמז לחזק את האדם השפל בבואו להתפלל לפני בוראו, ולבו בקרבו יתמוגג מרוב בושה וכלימה בשימו על לב לפני מי הוא עומד, והוא ככלי מלא בושה וכלימה איך ירים ראש ואיך יפתח פה לפני ממ"ה הקב"ה על כל זאת לא יפול לבו עליו ויתחזק ויאמר בי אדוני, אף כי הן אמת שמרוב מעשי המקולקלים נאלמתי דומיה עכ"ז חלקי ה' אמרה נפשי (איכה ג') ובזאת אנחם כי חלק אלקי בקרבי והנני בכלל ישראל ובתוכם ה'. ובכן אכוא לפני ממ"ה הקב"ה כמה שחנני מחלקו יתב"ש, וזה הרמז בי אדוני עשה למענך כי אתה בי ובקרבי קדוש חלק הנאצל מן הכלל. (תפארת שמואל)

ויגש אליו יהודה וכו' (פ"ה, י"ח) מובא במדרש שיהודה ניגש ליוסף בשלשה דרכים דורון פיוס ומלחמה, כך לעתיד לבא כאשר יגיע הקץ וחושך יתפשט בעולם, באותו זמן כמעט וישראל עתידין להתיאש, גם אז יתחלקו לג' חלקים חלק אחד יאמרו שאין לנו ברירה אלא להלחם באדם, חלק שני יאמרו שצריכים להרבות בתפלה, והחלק השלישי יאמרו שצריכים להרבות בצדקה וחסד...

כי כמוך כפרעה (פ"ה, י"ח) פירושו כי בוראי הפנימיות מהשי"ת הוא להיטיב לישראל וכל שהוא עושה לישראל... ותיבת כפרעה הוא כמו כי פרעה אהרן (שמת ל"ב) שהוא לשון התגלות שגם בהתגלות יהיה אך טוב.

(חמדה גנוזה)

ויתן את קולו בבכי (פ"ה, ב') מובא במדרש כשם שלא פייס יוסף את אחיו אלא בבכיה כך הקב"ה אינו גואל את ישראל אלא מתוך בכיה שנאמר בבכי יבואו ובתחנונים אוכילם (ירמיהו ל"א). שואל המגיד מדובנא זצ"ל האם חסרות בכיות בעם ישראל? ומתרץ שברוך כלל הבכיות עבור הצרכים האשיים. אבל הקב"ה מבקש מאתנו שהבכיה תהיה לאוקמא שכינתא מעפרא בלי שום נגיעה עצמית כלל.

ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף וכו' (פ"ה, ג') כשאמר יוסף את המלים אני יוסף העוד אבי חי תורצו כל הקושיות, כך לעתיד לבוא, לאדם יש הרבה תמיהות וכשהקב"ה יתגלה ויאמר אני ה' יתורצו כל הקושיות.

(מתוך החפץ חיים)

אשר מכרתם אותי (פ"ה, ד') כמ"ש חז"ל אשר שברת יישר כח ששברת, כן ניחם יוסף אותם כי זכה לכל זה ע"י המכירה.

ולא יכול יוסף להתאפק (פ"ה, א') יוסף רצה בעיקר לעורר באחים רגשי הכנעה ושפלות למען תהא זו תשובה על חטאם, לפיכך דיבר אתם קשות וכו'. ומשהתחיל יהודה לגלות הכנעה והרבה לומר עבדך בקבלו עליו עול ממשלתו של יוסף לא יכול עוד יוסף להתאפק כיון שכבר השיג מטרתו.

(שם משמואל)

ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם (פ"ה, ה') אחו"ל אין ועתה אלא תשובה. כי יוסף הצדיק בראותו גודל החרטה וצערם ודאבון לבם על המכירה נכמרו רחמיו עליהם, ואמר כי לא זה הדרך לבעלי תשובה להיות בעצבות, אלא וגילו ברעדה כתיב ... וכמ"ש בספה"ק סימן מובהק אם התשובה היא אמיתית שאם מיד אחרי שברון הלב והחרטה ועזיבת החטא הוא שש ושמת ביראת ה' זה לו האות שתשובתו שלימה כי חדות ה' היא מעוזכם ...

(תפארת שמואל)

והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים (פ"ה, יג') יוסף צוה להגיד לאבי כל כבודי במצרים שכל הכבוד שיש לו אינו מצדי ומזכותי אלא שהוא בזכות אבי היינו בזכות יעקב.

(חמדה גנוזה)

ויפל על צוארי בנימין אחיו ויבך (פ"ה, יד') פרש"י שיוסף בכה על שני מקדשות שעתידין להיות בחלקו של בנימין וסופן ליחרב. עכ"ד והדברים תמוהים האם עתה בשעת שמחת ההתגלות של יוסף לאחיו הוא הזמן המתאים לככות על חרבן בתי המקדש, אלא כאשר נפגשו יוסף ובנימין הרגישו כי הפירוד ביניהם נגרם בגלל שנאת חנם וכשראו שגם חרבן בית המקדש היא תוצאה של שנאת חנם לפיכך בכו על כך כשנפגשו.

(הנאון רבי יחזקאל מקאומיר)

שיחת הרא"ש זיע"א ליל שבועות תשל"ו, נכתב ע"י הר"ם כפ' פנקס

התפשטות מתוך רלון

אחר. הלא ידוע שעל פי רוב אלו הבאים אלינו להתחבר וללמוד על דרך האמונה הפשוטה. הסיבה להגעתם באה מחמת לחצים שונים הפוקדים אותם ואשר ע"י ההתחברות לדרך הם מוצאים תשובה למצוקתם האישית.

הלחצים הבאים על האדם הם בעצם מתנת א-ל אשר מתוך שלא לשמה באים ללשמה. דהיינו מתוך חיפוש דרך איך להרגיע את המצוקה והלחץ באים לשמוע על דרך האמונה הפשוטה ועל דרך ההתבטלות המוחלטת אל מציאות הו"י ברוך הוא. בפועל אין כל הבדל אם מצבו הנוכחי שפיר ורגוע ואם מצבו הנוכחי כאוב וסוער. מאיוה מצב שנמצאים צריכים להתחבר אל מציאות הו"י ברוך הוא להכיר שהכל מאתו יתברך שמו. והבורא יתברך שמו לפעמים מתגלה אלינו בשפת האושר והשלוח ולפעמים מתגלה אלינו מתוך כאב ומצוקה. אבל בתכלית אין כל הבדל ממשי כי הכל מאתו יתברך שמו.

העבודה הקשה של האדם הוא כאשר בחסדי השי"ת הלחצים נרגעים כך שמצד הלחץ יש כבר האפשרות מצדו לעזוב את הדרך, ואז נשאר לחבר הבחירה אם להמשיך ולהתעקש ללכת בדרך האמונה הפשוטה מפני שזוהי הדרך האמיתית, או לעזוב את הדרך מחמת הקושי לוותר על כל התחושות הטובות שיש לאדם בחיי היום יום בכל מה שמתעסק. ככל אשר ההתעסקות שלו יותר מרשימה הקושי שלו

הרא"ש זיע"א התחיל את שיחתו בספור שביקר אצל חבר (מקורב) שהוא ראש ישיבה בישיבה מסוימת. הרא"ש תיאר בהתרשמותו איך שראש הישיבה מצליח להתחבב על תלמידי הישיבה ולהעלותם ברמת למודים נאותה ובהקניית מדות ויראת שמים. הרא"ש שם לב שבחורי הישיבה קשורים לראש הישיבה בלב ונפש וככל היוצא מפיו יעשו מתוך נאמנות והתבטלות. ולכך קיימת בישיבה אוירה נוחה ונעימה בהדרגת ובהשפעת ראש הישיבה.

הרא"ש המשיך בתיאורו ואמר שלמרות שראש הישיבה מבין את הדרך ואת תפקיד האדם כפי שמוסבר בחברותא. בכל זאת לא רצה ראש הישיבה להעביר את הדרך לתלמידי הישיבה מתוך מטרה לשמור על האוירה המרוממת של הישיבה העסוקים בהתעלות בלמוד ובתקון המדות תוך התפעלות והתלהבות.

הרא"ש התבטא בצער ושאל הלא אין כל מניעה בדרך להיות תלמיד חכם, ואדרבה כאשר התלמיד חכם יתאמץ בלמוד התורה תוך כדי בטול עצמו והעברת כח התורה אל נותן התורה אזי יגיע להיות האדם המושלם האמיתי וא"כ למה לא להדריך את אותם תלמידי החכמים השוקדים על למודם להיות מעוניינים להתרכז בעבודת השי"ת כפי שמודרכים בחברותא?

אלא שהקושי של הבן תורה לבטל את כל ההשגיות שלו היא יותר ויותר מכל אדם

הפשוטה ובהתבטלות, ואל לבן תורה לחשוב שהקושי שלו יותר חזק מאשר לאלו העוסקים בשאר האומנויות, ואדרבא דוקא מחמת שהוא בן תורה יכול להיות אצלו יותר פשוט להתקרב להשי"ת בכח האמונה הפשוטה כאשר יחליט לוותר על הספוקים העצמיים שיש לו מלמוד התורה.

כאשר מתבוננים בדבר רואים שבעולם החסידות, אותם החסידים ואנשי המעשה שהיו ת"ח מובהקים, וגם התאמצו בעבודת השי"ת בבוטל העצמי ממש, השפיעו השפעה גדולה על הקהילה בה היו מתחברים כי עבודת השי"ת מתוך שקידה בתוה"ק זהו האדם המושלם האמיתי.

שאלתי את הרא"ש מה היה כוונתו בזה שתיאר בפנינו את בקורו בישיבה ובהתרשמות החיובית שיצא משם. הרא"ש הגיב על שאלתי ואמר: לראש הישיבה יש קו ברור אותו מעביר לתלמידים, והתלמידים מתחברים לקו וע"י כך מתגבשת קבוצתיות, מטרתי בספור הדברים להסביר ולהמחיש כמו שהלז הצליח במטרתו אחרי שהציב לעצמו קו, כן אנו צריכים לדעת שגם אנו יכולים להצליח לגבש את החברותא כאשר נציב את הדרך של עבודה עצמית כקו ברור. ואם נציב לעצמנו קו ברור אזי למרות כל הקשיים שעוברים עלינו בכל המובנים, הן בכל אשר קשור לכל אחד ואחד, והן בכל אשר קשור לחברותא כקבוצה, נחזיק מעמד ולא נתיאש מהקושי, אדרבא דוקא מתוך הקשיים והמניעות נייצב את המטרה אשר שמנו לעצמנו כקו. הלא הקב"ה מביא

לוותר על תחושת ההשגיות היא יותר גדולה, מאידך ככל אשר ההתעסקות שלו פחות מרשימה יותר קל לו להעביר את התחושה אל הבורא יתברך שמו ולומר שהכל מאתו יתברך שמו.

נמצא לפי"ז החייט הסנדלר הפקיד והחנווני וכו' כאשר צריך לבטל את עצמו אל השי"ת בדרך האמונה הפשוטה ולהכיר שאין אדם נוקף אצבע מלמטה אא"כ מכריזים עליו מלמעלה על אף שהיה עבודה קשה ומאומצת בכ"ז מוכן הוא לפחות להשתדל ולהיות קשור לחברותא. אבל הבן תורה בשעה שמתחבר אל הדיבורים המחייבים אותו להיות בטל ומבוטל אל השי"ת באופן הני"ל, והרי צריך לבטל את כל ההרגשות שיש לו מהלמוד ולהיות כבהמות נדמו עליו. להכיר בבירור שבמציאות של בהמה אין כל הבדל אם מתעסק בלמוד, אם שמתעסק בחייטות או בשאר האומנויות, הרי שיש לבן תורה תפקיד שקשה עליו מאד מאד, והוא לוותר על ההרגשות הטובות שיש לו מלמוד התורה ולכך אם עובר עליו לחצים גדולים וקשים ישתדל תחילה להתחזק בדרכים אחרים מבלי להזקק לעצה של עבודה עצמית כפי שמדברים בדרך.

לפי"ז יובן מה שאמרו חכמנו ז"ל "שכינתא בגלותא" (מגילה כ"ט) הלא על הבן תורה לדעת שאין כל הבדל בין בני תורה לשאר אומניות כי לכל אחד יש קושי לוותר על ההשגיות שלו, כך שהקב"ה מביא לכל אחד את הלחצים כאמצעי שדרכם יוכל להתקרב אל השי"ת ולחיות באמונה

המשך מעני קודם

הוא מיד נשבר בקרבו ומתרחק מהדרך ומחברותא. ניתן לראות חברים שהיו מאד מסורים בחברותא וכאשר היה נראה להם שדורשים מהם יותר מדי חלקם עזבו את החברותא לגמרי וחלקם לא עזבו את החברותא באופן רשמי אלא אך שבתוך תוכם התרחקו ממצוי מטרות החברותא.

הדרך שלנו היא דרך הבעש"ט והיא הדרך של משיח צדקנו וכפי שכבר נאמר לבעש"ט מאימתי יבא מר-המשיח כשיפוצו מעיינותיך חוצה. ולכך אם אנחנו לא נסכים להפשיט את עצמנו יכריחו אותנו להתפשט ע"י סיבות שונות - וככל שנהיה יותר מגובשים ומאוחדים לא יצטרכו להפשיט אותנו כדי לחזק אותנו בדרך.

לנו את הקושי והלחץ כדי שנתחזק יותר בדרך.

החסרון שלנו הוא אשר בשעה שנמצאים ממש על מפתן הבית ועלינו רק לפתוח את הדלת. דוקא אז אנו נשברים ונרתעים אחורנית ולא ממשיכים בתפקידנו. כל זה למה? כי קשה לחברים להתאחד ביחד תחת הדגל של עבודת השי"ת. מפני שכל אחד ממשיך להיות מקושר אליו בכח האינטרסים העצמיים שהוא לדחות לחצים וכאבים שעובר עליו או להיות בסיפוק עצמי מההשגיות שמשגיג בדרך ולכך הבהירות שמקבל בעבודת השי"ת הופך להיות אצלו ספוק עצמי. העובדה כאשר נדמה לחבר שלוחצים עליו יתר על המדה

פאשק יבא בזה"ש.

שהשמחה במעונם

הר"ר אברהם ליברמן ומשפ' להולדת הבת

הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' להולדת הנכדה ולאירוסיה הבת

הר"ר גרשון כהן ומשפ' להולדת הנכדה ולאירוסיה הבת

הבה"ח עקיבא קירשנבויס הי"ו לאירוסיו

משפ' קירשנבויס לאירוסיה הבן

משפ' שניצר לאירוסיה הנכד

הר"ר חיים גולדרינג ומשפ' לאירוסיה הבן

הבה"ח יהושע גולדרינג הי"ו לאירוסיו

הר"ר נפתלי פרנקל ומשפ' לנשואיה הנכדה

הר"ר מנחם זאב וינקלר להולדת הנכדה

יח"צ ע"י
משרכת החברותא
יח"צ ע"י

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 :פקס

ת.ד. 5080

ירושלים 91050

לעילוי נשמת

הרב ר' ישעיהו זאב ב"ר דוד אורי ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

מורינו הרב ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל
ת. נ. צ. ב. ה.